

něvadž tu dříve byly překážky na vuli svůdcově nezávislé, jež mu ve splnění manželského slibu bránily — prvním soudem zjištěno nebylo. Zjistí-li první soud, že doba ta nastala před 3 roky, bude věci prvního soudu zjistiti, zda po návratu z vojny a kdy žalovaný závazné prohlášení žalobkyni učinil, že si ji nevezme. Teprve pak, stalo-li se tak v době před 3 lety před podáním žaloby, lze mluvit o bezdůvodnosti žaloby pro promlčení.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a nařídil odvolacímu soudu, by o odvolání znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Právním žalovaný napadá názor odvolacího soudu, že promlčení nároku na náhradu škody nemohlo nastati před skončením jeho vojenské služby. Prvý soud zjišťuje a odvolací soud zjištění to přejímá, že žalovaný o velikonocích (16. a 17. dubna) 1922, jsa ještě ve službě vojenské, prohlásil žalobkyni, že si ji nevezme, a známost s ní přerušil. K tomu, by vznikl nárok na náhradu škody pro svedení proti svědci dle §u 1328 obč. zák., je potřebí svedení k souloži trestným činem, totiž slibem manželství, jenž bez důvodu nebyl dodržen. K podstatě trestného činu (§ 506 tr. zák.) a vzniku škody se tedy vyhledává svedení a odepření splnění slib bez důvodu. K početí promlčení pak se dle §u 1489 obč. zák. vyžaduje, by škoda vznikla, a byla známa poškozenému. To se stalo již odepřením splnění slibu manželství. Odepření splnění nemá ovšem významu tam, kde a pokud svudce naprosto, na příklad pro nezletilost, slibu splnění nemůže, tedy, kde i ona nezpůsobilost k manželství je důvodem odepření, takže nelze říci, že odpírání manželství děje se bez duvodu. Avšak vojenská služba žalovaného není takovou naprostou překážkou splnění slibu manželského a nemůže tvořiti duvod pro odpírání jeho splnění, ježto lze překážku tu povolením úřadu vojenských odčinití (§ 36 branného zákona ze dne 19. března 1920, čís. 193 sb. z. a n.). Proto i prohlášení zletilého vojína, jakým byl žalovaný, že slibu manželského nesplní, třeba za trvání vojenské služby učiněné, je bezdůvodným odepřením slibu a zakládá již o sobě nárok na náhradu. Nerozhoduje, že žalovaný slíbil, že pojme žalobkyni za manželku až se vrátí z vojny. Nárok na náhradu nevznikl teprve návratem z vojny, nýbrž již tím, že bylo vážně odepřeno splnění slibu, třeba ještě za trvání vojenské služby, neboť tím byl již trestný čin dokonán. Když tedy žalobkyně sama tvrdila, že odepření splnění slib bez duvodu se stalo již o velikonocích 1922, tedy 16. či 17. dubna, uplynuly do podání žaloby dne 2. května 1925 — již více než tři roky a promlčení dle §u 1489 obč. zák. bylo by již dokonáno, kdyby nebylo přerušeno, jak tvrdí žalobkyně. Proto neobstojí názor odvolacího soudu, že promlčení nemohlo nastati dříve, nežli se žalovaný z vojny vrátil.

Čís. 5296.

Dopravní řád železniční.

Povinnost příjemce zásilky ku placení dovozného není obmezena na částky uvedené v nákladním listu.

Dráha má nárok na dovozní odpovídající deklaraci zboží v nákladním listu, třebaž tato nesouhlasí se skutečnou povahou zboží.

Vadami, jež nejsou při odběru zevně znatelnými (§ 97 (2) čís. 4 žel. dopr. ř.), jsou takové, jež se při technických úkonech spojených s odebráním zboží nedají zjistiti pouhými smysly, nýbrž teprve převážením nebo přepočítáním.

(Rozh. ze dne 22. září 1924, Rv II 411/25)

Proti žalobě dráhy o nedoplatek dovozního 2.401 Kč 50 h namítl žalovaný příjemce započtením nárok proti dráze na náhradu škody 2.371 Kč, jžto se za dopravy jiné zásilky ztratila část zboží. Procesní soud první stolice uznal sice zažalovanou pohledávku po právu, zároveň však uznal po právu pohledávku namítanou započtením, takže zažalovaná pohledávka byla vyrovnána. Odvolací soud nevyhověl odvolání žalovaného, k odvolání žalobkyně pak neuznal započtením namítanou pohledávku po právu. Nejvyšší soud obnovil k odvolání žalovaného rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Bezduvodné je dovolání žalovaného ohledně nedoplatku na dovozním 2.401 Kč 50 h. Zboží bylo v nákladním listu označeno odesílatelem jako syrové solené a syrové suché kůže, aniž bylo udáno, kolik je koží toho a kolik onoho druhu. Jelikož solené kůže a suché kůže tarifují různě a nákladní tarif díl I. odd. B., jemuž se odesílatel dle doložky přitížené na každém nákladním listu podrobil, předpisuje pod A I g, že, podá-li odesílatel jedním nákladním listem různě tarifující zboží, neudav váhy jednotlivě podle druhu zboží nebo tarifních tříd, počítá se dovozní podle zboží nejvýše tarifujícího, mělo býti na dovozním předepsáno a vybráno o 2.401 Kč 50 h více, než se skutečně stalo. Dovolání cituje právě uvedený tarifní předpis nesprávně, tvrdíc, že podle něho dráha může počítati v takovém případě dovozní dle vyššího tarifu, a dochází následkem toho i k mylnému závěru, že, nepoužila-li dráha tohoto svého oprávnění hned při prvním výpočtu dovozního, nemůže ho uzíti již dodatečně. Ve skutečnosti nejde v tomto případě o nic jiného, než o omyl, který se železnici přihodil při počítání dovozního, takový omyl nemůže jí býti dle jasného předpisu §u 70 žel. dopr. ř. na škodu, dráha má právo požadovati doplatek do jednoho roku. Zaplatiti jest povinen dle §u 70 (2) žel. dopr. ř. nikoliv odesílatel, nýbrž žalovaný jako příjemce zboží. Že povinnost příjemcova ku placení dovozního není obmezena na částky uvedené v nákladním listu, plyne z citace §u 70 odst. (2) v §u 76 odst. (4) žel. dopr. ř. Zcela pochybené je dovolávání se §u 60 (5) žel. dopr. ř., který platí pouze ohledně přírážek k dovoznímu. Teprve v dovolacím řízení přednesená námitka nedostatku pasivní legitimace jest tedy nejen opožděná, nýbrž i bezpodstatná. Liché jsou také veškeré námitky, zakládající se na tvrzení, že deklarace koží v nákladním listu byla nesprávná, a že v nákladu suchých koží vůbec nebylo. Názor nižších soudů, že dráha má nárok na dovozní, odpoví-

dající deklaraci zboží v nákladním listu, i když nesouhlasí se skutečnou povahou zboží, srovnává se se stálým zdejší rozhodováním, a poukazuje se v té příčině jmenovitě na rozhodnutí čís. 3736 sb. n. s. Železnice je hromadným dopravním prostředkem, nemůže každé jednotlivé zásilce věnovati tolik času a péče, kolik by snad zasluhovala, a nemůže napravit to, co odesílatel zanedbal. Důkazem o nákladní smlouvě jest nákladní list (§ 61 (3) žel. dopr. ř. a čl. 391 obch. zák.). Podle §u 56 písm. d) žel. dopr. ř. musí nákladní list obsahovati označení zásilky podle jejího obsahu. Podle tohoto označení vypočte se dovozné. Železniční dopravní řád chrání sice dráhu proti následkům nepravdivého označení, uděluje jí v §u 58 právo, by přezkoumala, souhlasí-li zásilka s nákladním listem co do obsahu, ukládá pro případ nesprávného označení zboží v §u 60 straně, aby zaplatila nejen rozdíl v dovozném, nýbrž i konvencionální pokutu pod jménem přírážek k dovoznému, nechrání však nijak také stranu před následky nedopatření příhodivšího se jí při vyplnění nákladního listu, naopak ustanovuje v §u 57, že odesílatel nese všechny důsledky, jež vzejdou z nesprávného jeho vyplnění. K těmto důsledkům náleží i vyměření vyššího dovozného, než by odpovídalo skutečné povaze zboží. Vzhledem k těmto přesným formálním předpisům železničního řádu nelze mluvit o tom, že by postup dráhy odporoval dobrým mravům, neb že by se dráha nespravedlivě obohatovala. V tomto směru musilo býti dovolání zamítnuto.

Za to dlužno přisvědčiti dovolateli v tom, že napadeným rozsudkem nebyl spor správně posouzen po stránce právní, když jím nebyla uznána vzájemná pohledávka 2.371 Kč 42 h. Odvolací soud odepřel žalovanému nárok na náhradu škody za ztracené 352 kg konin z jiné zásilky, poněvadž žalovaný tuto zásilku již odebral a zaplatil dovozné, čímž podle §u 97 odst. (1) žel. dopr. ř. všechny nároky proti železnici pomíjejí, a nepřistoupil na námitku, že jde o výjimku z tohoto pravidla dle §u 97 (2) čís. 4 žel. dopr. ř., totiž o vadu zevně neznatelnou, která může býti uplatněna i po odebrání zboží. Podle odvolacího soudu má tento předpis na mysli jenom vady tajné, vnitřní, zjištěný úbytek koží mohl prý býti snadno zjištěn ihned při odebrání. Nehledíc však k zjištění prvního soudu, že žalovaný hned po naložení poslední fůry, tedy ještě při odběru úbytek nákladu reklamoval a za vyšetření žádal, nelze za vady, jež nejsou ve smyslu §u 97 (2) čís. 4 žel. dopr. ř. při odběru zevně znatelné, pokládati jenom vady, jež nejsou při odběru vůbec zjištělné, nýbrž všechny, jež se při technických úkonech spojených s řádným odebráním zboží pouhými smysly, totiž zrakem, sluchem, čichem nebo hmatem přímo nepoznávají, zůstávají utajeny. Příjemce jest sice podle železničního dopravního řádu oprávněn, ale není povinen, dáti si náklad dráhou převážiti nebo přepočítati, není také povinen a vždycky ani nemůže náklad přepočítati a převážiti sám již na stanici. Vady, které se teprve přepočítáním nebo převážením dají zjistiti, nejsou vadami zevně znatelnými. Proti zneužití jest dráha dostatečně chráněna tím, že strana při dodatečném uplatnění takové vady musí dokázati, že vznikla za dopravy a před odebráním zboží. Poněvadž odvolací soud převzal zjištění prvního soudu, že úbytek váhy o 352 kg vznikl za železniční přepravu,

poněvadž tento úbytek při celkové váze 10.210 kg nebyl zevně, totiž oku znatelným, nýbrž mohl býti zjištěn teprve převážením, a poněvadž o vyšetření úbytku železnicí bylo v čas zažádáno, jsou všechny podmínky Šu 97 (2) čís. 4 žel. dopr. ř. splněny, pročež musilo v tomto směru býti obnoveno rozhodnutí prvního soudu.

Čís. 5297.

Placena-li vyrovnací splátka o tři dny později, obživuje (i podle práva platného na Slovensku), najmě, bylo-li ve vyrovnání obživnutí pohledávky stanoveno pro nedodržení lhůt, celá pohledávka. Lhostejno, že věřitel splátku přijal.

(Rozh. ze dne 22. září 1925, Rv II 550/25.)

Žalobce zavázal se v nuceném vyrovnání, jež bylo schváleno dne 24. dubna 1924 sedrii v Košicích, zaplatiti věřitelům, mezi nimiž byla i žalovaná firma, 40% kvotu v měsíčních lhůtách, počínajíc 1. zářím 1924 pod ztrátou lhůt a obživnutím původní pohledávky. Žalobce vplatil pro žalovanou měsíční splátky na poštovním úřadě v Košicích složenkou poštovního a šekového úřadu ve dnech 3. září, 3. října a 7. listopadu 1924. Žalované byla napotom povolena exekuce na žalobcovy movitosti ku vydobytí celé původní pohledávky. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce zastavení, po případě zrušení této exekuce, uváděje, že za den placení nutno považovati den poukázání splátek u poštovního úřadu, že nepatrné opozdění se vubec nepovažuje za významné opozdění a že strana žalovaná splátky bez námitek přijala. Žalovaná namítla, že o dobropisu splátek byla uvědoměna poštovním a šekovým úřadem v Praze teprve ve dnech 6. září, 6. října a 10. listopadu. **P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** žalobu zamítl. **D ů v o d y:** Dle názoru soudce jest ovšem považovati za den zapravení splátky den, kdy splátka byla žalobcem prostřednictvím šekového úřadu poukázána v Košicích žalované, nikoli den, kdy žalovaná byla šekovým úřadem o dobropisu vyrozuměna. Než soudce nesdílí názor žalobcův o nepatrném prý a bezvýznamném opozdění ve lhůtě splatnosti o tři dny, neboť dle Šu 57 vyr. ř. ve znění čl. III. zákona ze dne 26. dubna 1923, čís. 99 sb. z. a n., také nevčasné a neúplné splnění potvrzeného vyrovnání dlužníkem zrušuje pro všechny věřitele ve vyrovnání poskytnutou slevu a ostatní výhody. Kromě toho v potvrzeném nuceném vyrovnání jest výslovně uvedeno, jak nesporno, že splátky mají býti činěny vždy prvního každého měsíce, počínaje 1. zářím 1924 pod ztrátou lhůt a obživnutím původní pohledávky. Zapravila-li strana žalující splátky místo 1. září a 1. října teprve 3. září a 3. října, nehledíc ani k tomu, že 1. září a 1. října nebyla ani neděle ani svátek, obživla sama sebou původní pohledávka strany žalované, a nebylo s její strany zapotřebí činiti nějaké námitky. Ostatně nejsilnější námitkou žalované bylo podání žádosti za povolení exekuce, a nelze žalované předpisovati, zda, kdy a v jaké lhůtě musí podati námitky proti nedodržení lhůty po případě žádosti za povolení exekuce. **O d v o l a c í s o u d** uznal podle žaloby. **D ů v o d y:** V tomto